

“STARI” PRAVILNIK Z NAZIVOM: “PRAVILNIK O RAZVRŠČANJU OBETAVNIH IN VRHUNSKIH ŠAHISTOV” SE NADOMESTI Z NASLEDNJIM:

KRITERIJI ZA RAZVRŠČANJE OBETAVNIH IN VRHUNSKIH ŠAHISTOV

A. SPLOŠNO O RAZVRŠČANJU

A.1. FUNKCIJE IN NALOGE RAZVRŠČANJA

Razvrščanje obetavnih in vrhunskih šahistov ter šahistk v kakovostne razrede opravlja pri razvoju kakovostnega in vrhunškega šaha - in s tem pri uresničevanju nacionalnega programa razvoja šahovske kulture v Republiki Sloveniji - naslednje funkcije in naloge:

- pomeni družbeno priznanje šahistom za tekmovalne dosežke na šahovskem turnirskem področju;
- omogoča enotno vrednotenje doseženih tekmovalnih uspehov posameznikov ter njihovo razvrščanje v ustrezne kakovostne razrede;
- pomeni osnovo in usmeritev nadarjenih mladih šahistov in šahistk v bolj načrtno šahovsko spopolnjevanje;
- povečuje ugled šaha v javnosti in vzbuja zanimanje za šah med mladino;
- ima pomembno motivacijsko vlogo;
- je eno glavnih meril za podelitev priznanja "šahist/šahistka leta".

A.2. UPORABA RAZVRŠČANJA

- Razvrstitev v kakovostni razred je temeljno merilo za morebitno sofinanciranje oz. organizacijsko, strokovno ali finančno pomoč pri nadaljnjem šahovskem izpopolnjevanju.
- Obetavni in zelo obetavni šahisti/šahistke (*v nadaljevanju se beseda šahist velja za oba spola*) se uvrstijo v ustrezne programe strokovnega spopolnjevanja pri osnovnih in regijskih šahovskih organizacijah ter pri ŠZS, pri čemer slednja posveča posebno skrb razvoju zelo obetavnih šahistov, po možnostih pa tudi šahistov mednarodnega in višjih razredov, ki obetajo napredovanje.
- ŠZS si bo prizadevala, da se bo razvrščenim šahistom v korist njihovega šahovskega napredovanja zagotovila možnost posebnega režima med šolanjem oz. visokošolskim študijem ter ustrezno socialno in zdravstveno varnost.

A.3. KATEGORIZACIJA V SLOVENSLEM ŠPORTU

- Razvrščanje športnikov je urejeno v dokumentu *Pogoji, pravila in kriteriji za registriranje in kategoriziranje športnikov v Republiki Sloveniji*.
- Strokovni svet za tekmovalni šport 3-krat letno objavi seznam športnikov, ki so si na podlagi doseženih rezultatov in v skladu z veljavnimi kriteriji pridobili status kategoriziranega športnika Republike Slovenije olimpijskega, svetovnega, mednarodnega, perspektivnega, državnega ali mladinskega razreda.
- Kategorizirani športniki lahko med aktivnim udejstvovanjem v športu uveljavljajo statusne pravice, ki jih natančno določajo: Zakon o športu, Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, drugi akti, ki urejajo področje športa.
- Pri razvrščanju perspektivnih in vrhunskih šahistov se lahko uporabi kriterije OKS in kriterije ŠZS.

B. POGOJI IN KRITERIJI RAZVRŠČANJA ŠZS

B.1. RAZREDI IN POGOJI

Obetavne in vrhunske šahiste razvrščamo v šest razredov:

- Šahist
 - obetavnega razreda (O);
 - zelo obetavnega razreda (ZO);
 - državnega razreda (D);
 - mednarodnega razreda (M);
 - velemejstrskega (V) razreda in
 - supervelemejstrskega (S) razreda.
- Vse razvrstitve in pravice, ki izhajajo iz njih, veljajo eno leto.
- Za uvrstitev v razred obetavnega ali zelo obetavnega šahista lahko kandidirajo le šahisti, ki v ocenjevanem koledarskem letu niso starejši/e od 20 let. (Starostna meja se računa do konca koledarskega leta, v katerem je šahist izpolnil določeno število let.)
- Razvrstitev v obetavni razred je enakovredna razvrstitvi v državni razred, razvrstitev v zelo obetavni razred pa razvrstitvi v mednarodni razred. V primeru, da obetavni ali zelo obetavni šahist izpolnjuje tudi pogoje enakovrednega ali višjega članskega razreda, se vodi v evidenci članskega razreda.
- Šahist v enem letu ne more nazadovati za več kot en razvrstitveni razred.
- V kakovostne razrede se je mogoče uvrščati izključno na podlagi tekmovalnih dosežkov, ki so bili doseženi v obdobju od 1. januarja do 31. decembra na uradnih domačih in mednarodnih tekmovanjih v standardnem šahu in na

podlagi doseženih šahovskih naslovov ter aktivnih ratingov FIDE za standardni šah.

- Razvrstitev v kakovostne razrede poteka na podlagi meril navedenih v razdelku "B.2.", pri čemer upošteva ŠZS podatke iz lastne evidence, ki zajemajo registracijo ŠZS in tekmovalne dosežke uradnih državnih in FIDE prvenstev v ocenjevanem koledarskem letu ter aktualnim FIDE ratingom za standardni šah.

Za uvrstitev v določeni kakovostni razred mora šahist v splošnem izpolnjevati naslednja merila:

- za uvrstitev v obetavni, zelo obetavni ali državni razred mora šahist izpolnjevati vsaj enega izmed naslednjih treh meril:
 1. *ustrezen šahovski naslov FIDE oz. ŠZS, pri ustreznem FIDE ratingu in pri določenem najmanjšem številu ratingiranih partij;*
 2. *ob predpisanem minimalnem številu ratingiranih partij mora, ne glede na svoj šahovski naslov, izpolnjevati ratingško merilo (višina ratinga), ki pa je ostrejša kot pod (1);*
 3. *ustrezna uvrstitev na državnem prvenstvu oziroma na prvenstvu FIDE za posameznike;*
- *merilo za uvrstitev v mednarodni in v vele mojstrski razred je ustrezen šahovski naslov FIDE in ustrezen aktivni rating FIDE za standardni šah;*
- *merilo za uvrstitev v supervele mojstrski razred je ustrezen aktivni FIDE rating za standardni šah.*

B.2. MERILA ZA POSAMEZNE RAZREDE

I. ŠAHIST OBETAVNEGA RAZREDA

Izpolnitev vsaj enega izmed naslednjih meril:

1. izpolnitev meril za naziv šahista državnega razreda in starost 20 let ali manj;
2.
 - a. naslov mojstrskega kandidata/kandidatke FIDE rating vsaj 2150 (moški) oziroma 2000 (ženske) ter starost 17 let ali manj;
 - b. prva kategorija FIDE rating vsaj 2000 (moški) oziroma 1850 (ženske) ter starost 15 let ali manj;
3.
 - a. FIDE rating najmanj 2275 (moški) oziroma 2075 (ženske) in starost 20 let ali manj;
 - b. FIDE rating najmanj 2250 (moški) oziroma 2050 (ženske) in starost 18 let ali manj;
 - c. FIDE rating najmanj 2200 (moški) oziroma 2000 (ženske) in starost 16 let ali manj; vse pri pogoju, da ima igralec/igralka v ocenjevanem letu na tistem rating seznamu iz katerega izpolnjuje rating merilo najmanj 9 partij.
4. 1.- 2. mesto na državnem prvenstvu v svoji ali višji starostni kategoriji, ob pogoju, da je šahist uvrščen v gornjo tretjino turnirske razpredelnice. Uvrstitev v gornjo polovico razpredelnice na evropskem ali svetovnem prvenstvu v svoji ali višji starostni kategoriji.

II. ŠAHIST ZELO OBETAVNEGA RAZREDA

Izpolnitev vsaj enega izmed naslednjih meril:

1. izpolnitev meril za naziv šahista mednarodnega razreda in starost 20 let ali manj;
2. naslov mojstra/mojstrice FIDE in FIDE rating najmanj 2300 (moški) oziroma 2100 (ženske) ter starost 19 let ali manj;
3.
 - a. FIDE rating najmanj 2325 (moški) oziroma 2125 (ženske) in starost 20 let ali manj;
 - b. FIDE rating najmanj 2300 (moški) oziroma 2100 (ženske) in starost 18 let ali manj;
 - c. FIDE rating najmanj 2275 (moški) oziroma 2075 (ženske) in starost 16 let ali manj;
 - d. FIDE rating najmanj 2200 (moški) oziroma 2000 (ženske) in starost 13 let ali manj;

vse pri pogoju, da ima igralec/igralka v ocenjevanem letu na FIDE seznamih ratingiranih najmanj 9 partij;

4. uvrstitev v gornjo tretjino razpredelnice na evropskem ali svetovnem prvenstvu v svoji ali višji starostni kategoriji.

III. ŠAHIST DRŽAVNEGA RAZREDA

Izpolnitev vsaj enega izmed naslednjih meril:

1. naslov FIDE ali slovenskega mojstra/ice in FIDE rating najmanj 2300 (moški) oziroma 2100 (ženske);
2. FIDE rating najmanj 2325 (moški) oziroma 2125 (ženske);
vse pri pogoju, da ima igralec/igralka v ocenjevanem letu na FIDE seznamih ratingiranih najmanj 9 partij;
3. 1.-5. mesto na državnem prvenstvu za člane ali članice, ob pogoju, da je šahist
uvrščen v gornjo polovico turnirske razpredelnice.

IV. ŠAHIST MEDNARODNEGA RAZREDA

Naslov mednarodnega mojstra oziroma mednarodne mojstrice FIDE in rating FIDE vsaj 2400 oziroma 2200 (ženske) na aktualnem FIDE rating seznamu.

V. ŠAHIST VELEMOJSTRSKEGA RAZREDA

Naslov velemojstra oziroma velemojstrice in rating vsaj 2500 oziroma 2300 (ženske) na aktualnem FIDE rating seznamu.

VI. ŠAHIST SUPERVELEMOJSTRSKEGA RAZREDA

Naslov velemojstra oziroma velemojstrice in rating vsaj 2600 oziroma 2400 (ženske) na aktualnem FIDE rating seznamu.

C. RAZVRŠČANJE PERSPEKTIVNIH ŠAHISTOV IN PRIPRAVA SEZNAMA

C.1. NAMEN IN UPORABA SEZNAMA

- Namen priprave letnega seznama perspektivnih mladincev in mladink Šahovske zveze Slovenije (izhodišča Strokovnega sveta ŠZS in mladinskega selektorja, april 2013) je informiranje na podlagi kriterijev (tekmovalna uspešnost). Pristojnim kot pomoč pri odločanju o prioritetah na področju mladinskega šaha (priprava prednostnih seznamov) in za strokovne analize. Namenjen je tudi vsem šahistom ter javnosti.
- Pri pripravi seznama perspektivnih šahistov na osnovi kriterijev OKS in ŠZS se ne želi izključevati individualne strokovne ocene ali ekskluzivno presojati o perspektivnosti. Perspektivnost (obetavnost, razvojni potencial) je v vsebinskem smislu širši pojem in ni vezan zgolj na trenutno tekmovalno uspešnost.
- Razvrščanje šahistov, še posebej primerjave med različnimi starostnimi kategorijami, je metodološko zahtevno. Pri vsaki tovrstni metodologiji so lahko dileme (izhodišča, mejne vrednosti, prehajanje med kategorijami, različna obdobja zajemanja podatkov, starostni pogoj itd.). Zato se pri določanju prioritet in prednostnih seznamov za dodatno podporo smiselno ovrednoti dosežke in eventualno upošteva tudi individualna strokovna ocena.
- Do leta 2010 se je pripravljala seznam obetavnih in vrhunskih šahistov, v njem sta dva mladinska razreda: obetavni in zelo obetavni razred. V sistemu kategorizacije OKS sta mladinski in perspektivni razred z drugačnimi kriteriji. Zaradi tega se je od l. 2013 (delno že v 2012) v okviru Strokovnega sveta ŠZS začel pripravljati le en seznam za mladinsko kategorijo (rezultati na mednarodni ravni, perspektivni in zelo obetavni), ki poskuša smiselno povezati oba modela v enoten sistem. Leta 2014 je sprejeta kategorizacija za pospešeni in hitropotezni šah, zato se pripravlja tudi ta seznam.

C.2. IZHODIŠČA ZA RAZVRŠČANJE PERSPEKTIVNIH ŠAHISTOV

- Podlaga za seznam perspektivnih mladincev in mladink ŠZS je ustrezna tekmovalna uspešnost – rezultat na mednarodni ravni. To izhaja iz dokumentov in pravilnikov ŠZS in iz ureditve športa na državni ravni.

- Perspektivni športnik je opredeljen v predlogu Zakona o športu (2017) kot *športnik, ki je dosegel ustrezen rezultat na mednarodnem tekmovanju v mladinski kategoriji, v kategoriji mlajših članov ali absolutni kategoriji*.
- V modelu za razvrščanje športnih panog je merilo tekmovalne uspešnosti športne panoge dosežek na velikih mednarodnih tekmovanjih. Upošteva se kategorizacija in sicer število športnikov v perspektivnem, mednarodnem in svetovnem razredu. Perspektivni razred se pridobi z rezultati v mednarodni konkurenci.

C.3. KRITERIJI, METODOLOGIJA IN POGOJI

- Seznam perspektivnih mladincev in mladink je pripravljen na osnovi kriterijev za kategorizacijo OKS (Pogoji, pravila in kriteriji za registriranje in kategoriziranje športnikov v Republiki Sloveniji – v nadaljevanju kriteriji OKS).
- Dodani so kriteriji ŠZS - zelo obetavni razred, veljavnost za kategorije pod 14. letom in nekaj vsebinskih prilagoditev.
- Kriteriji za perspektivni razred OKS in za zelo obetavni razred ŠZS zajemajo uvrstitve na uradnih mednarodnih tekmovanjih za mlade in rating. Za rating fide (standardni šah) šteje rang na svetovni lestvici v svoji (ali višji) kategoriji – kriteriji OKS in absolutna višina ratinga po kategorijah – pravilnik ŠZS. Upoštevajo se tudi rezultati v članski kategoriji – mednarodni in svetovni razred.
- Pogoj v kategorizaciji OKS je starost 14 let. Izjemoma mlajši, če dosežejo rezultat/rang v kategorijah do 16 let in višje. Za šah se pri pripravi seznama uporabljajo isti kriteriji tudi za mlajše od 14 let. Mladinske kategorije veljajo za šahiste do 20. leta (upošteva se letnica rojstva). Seznam perspektivnih ŠZS je letni seznam, ki velja od 1.1. do 31.12. Pripravi se v okviru strokovnega organa ŠZS v začetku leta. Uradni seznam OKS se objavlja 3x letno, 1.2., 1.6 in 1.10. Uvrstitev na seznam perspektivnih ŠZS traja 1 leto ali 2 leti na osnovi tekmovalnega dosežka (rezultat/rang), kot je opredeljeno v kriterijih OKS.

PREHODNE DOLOČBE:

Kriteriji za razvrščanje perspektivnih in vrhunskih šahistov so bili sprejeti dne 9.9.2019 in nadomeščajo dosednji Pravilnik o razvrščanju obetavnih in vrhunskih šahistov.